خراسان رضوی

صفحه آخر

پنج‌شنبه
۱۹ مهر ۱۳۹۷
اول صفر ۱۴۴۰
۸ صفحه/شماره ۳۹۶۶

روزنامه خراسان رضوی:
رتبه یک نشریات استانی

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیر مسئول: محمد سعید احدیان
سردبیر: سیدعلی علوی

دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهید صادقی
صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵
تلفن: ۳۷۶۳۴۰۰۰-۰۵۱

نمابر دبیرخانه: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵
پذیرش آگهی و اشتراک: ۰۵۱۳۷۰۱۰
پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹

چاپ مشهد: شهر چاپ خراسان
روابط عمومی: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱
نمابر تحریریه: ۰۵۱۳۷۶۲۶۵۰۱

حکمت روز

امام علی (ع)

هرگاه از کاری ترسیدی خود را در آن بینداز زیرا ترس از آن کار بزرگ‌تر از خود آن کار است.
نهج‌البلاغه (صبحی صالح) ص ۵۰۱، ح ۱۷۵

مناجات

خواجه عبدا... انصاری

خداوندا!
گفتار تو راحت دل است و دیدار تو زندگی جان
زبان به یاد تو نازد و دل به مهر و جان به عیان
الهی!
اگر تو فضل کنی، دیگران چه داد و چه بیداد
و اگر تو عدل کنی فضل دیگران چون باد.
خداوندا!
آن چه من از تو دیدم دو گیتی بیارا ید
شگفت آن که جان من از تو نمی آید.

با شاعران

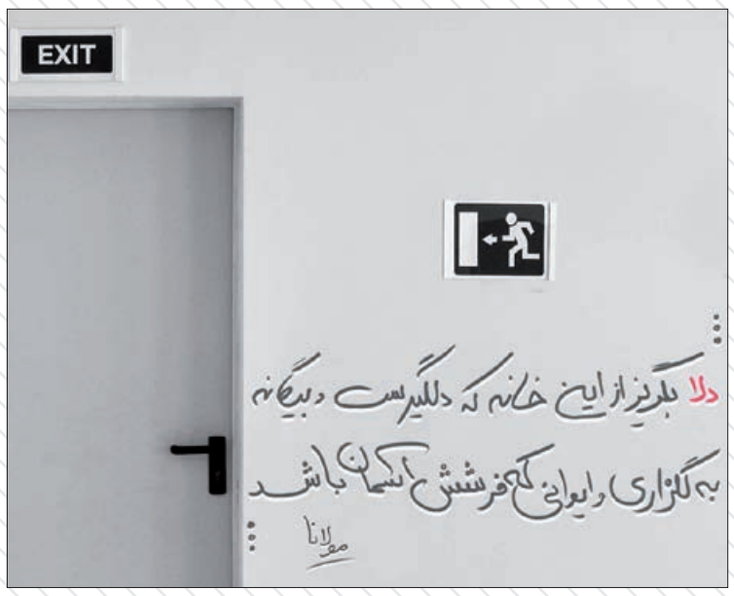

خراسان به روایت خراسان

۱۹ مهر ۱۳۵۳

در مسابقه اتومبیل‌رانی مردی بانیش زنبوری جان سپرد

۴۴ سال پیش در چنین روزی، روزنامه «خراسان» نوشت: یک مرد ۵۹ ساله علاقه‌مند به مسابقه اتومبیل‌رانی بعد از این که یک زنبور زبانش را گزید، جان سپرد. زنبور به داخل بطری آبی که او مشغول نوشیدنش بود افتاده بود و وقتی می‌خواست از آن بنوشد زبانش را گزید و لحظه‌ای بعد بر زمین افتاد و مُرد.

خانه‌ای فروریخت ولی ساکنین آن جان سالم به در بردند

روز گذشته در چهارراه مقدم حدود کوی پلیس یک خانه مسکونی فروریخت و خساراتی به بار آورد.

مقارن ساعت پنج بعد از ظهر روز گذشته اهالی این منطقه در حاشیه خیابان به انتظار شنیدن اذان مغرب نشسته بودند که ناگهان صدای مهیبی شنیدند. این صدا بر اثر فروریختن یک ساختمان مسکونی ایجاد شد و آن‌ها از جا پریدند. اتاق‌های این خانه یکی پس از دیگری فرو ریخت و گرد و خاک زیادی به هوا بلند شد. ساکنان این منزل که بیش از چهار نفر می‌باشند در لحظه حادثه بیرون از خانه در حاشیه خیابان به انتظار رسیدن افطار نشسته بودند و به نحو معجزه‌آسایی از مرگ حتمی نجات یافتند. خانه‌ای که خراب شد متعلق به فروشنده دوره‌گردی بود که در این حادثه بیش از ۶۰ هزار ریال خسارت مالی دید.

نمای تاریخی

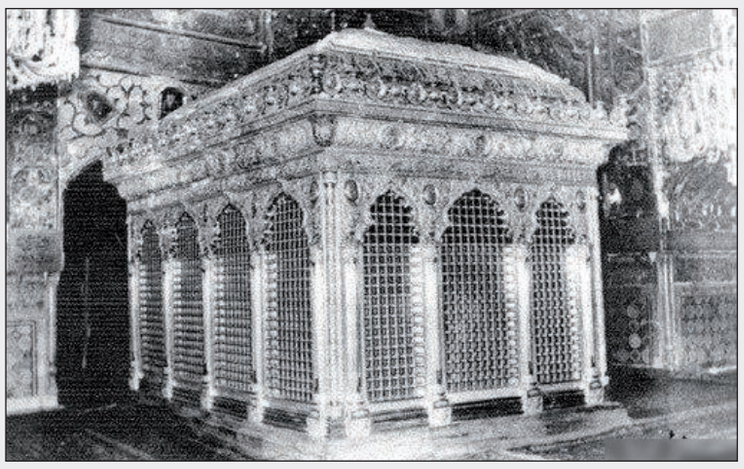

چهارمین ضریح مطهر امام رضا(ع) | چهارمین ضریح به نام ضریح طلا و نقره معروف به (شیر و شکر) است که در سال ۱۳۳۸ خورشیدی ساخته شده و پس از برداشتن ضریح سوم و انتقال آن به موزه، روی ضریح نگین نشان نصب شد.

بریده کتاب

کتاب دوستانی هم هستند که از ترسِ این که گنجینه کتاب‌شان را برای همیشه از دست بدهند، هرگز کتاب امانت نمی‌دهند. (یک ضرب‌المثل قدیمی عربی اندرز می‌دهد که «کسی که کتاب امانت می‌دهد، یک احمق است؛ اما کسی که کتاب را پس می‌دهد، احمق‌تر است.») من به پیروی از توصیه هنری میلر همیشه اهل امانت دادن کتاب بوده‌ام: «کتاب‌ها هم مثل پول دایما باید در گردش باشند. تا جایی که بشود، قرض بدهید و قرض بگیرید؛ هم کتاب را و هم پول را! مخصوصا کتاب را؛ کتاب‌ها به مراتب بیشتر از پول، چیزی برای عرضه کردن دارند. کتاب فقط یک دوست نیست، بلکه می‌تواند دوستان بسیاری برایتان به ارمغان بیاورد. زمانی که با ذهن و روحتان صاحب کتابی هستید، ثروتمندید. اما وقتی آن را به شخص دیگری بدهید، سه برابر ثروتمندید.» **کتاب تولستوی و مبل بنفش – نویسنده: نینا سنکویچ**

گزارش جلسه

مریم ترسول

مراسم معرفی و خوانش کتاب «فرنگیس» با حضور راوی و نویسنده آن در مشهد برگزار شد

حماسه قلم و تبر

قامت کشیده و چشمان مصمم‌اش به تومی باوراند که این زن میان سال، همان فرنگیس دلیر است که دشمن بعثی را با تبر هلاک کرده. لب به سخن می‌گشاید و صدای پرصلابتش در کنار لهجه خوش‌آهنگ کُردی، لحظه لحظه‌های ایستادگی و صبرش برای حفظ جان کودکان روستا را پیش چشم‌ها زنده می‌کند. او همان دختر ۱۸ ساله کرمانشاهی بوده که هر روز با طنین خروشان چشمه «آوه‌زین» از خواب برمی‌خاسته و تدبیری دوباره می‌کرده برای بازپس گرفتن روستای آبا و اجدادی‌اش. «فرنگیس حیدرپور» با خودباوری و البته با نهایت تواضع می‌گوید: زنان روستای ما همگی شجاع هستند حتی بیشتر از من. همین امروز هم اگر خدایی ناکرده کسی نگاه چپ به خاک ما بکند، با سه برابر قدرتی که آن روز داشتم از کشورم دفاع می‌کنم. پاره‌ای از روایت زندگی این شیرزن در ایام جنگ، مخاطب را مبهوت ایثار و ایستادگی مردمان این سرزمین می‌کند. «مهناز فتاحی»، راوی فصیح کتاب «فرنگیس» و همان نویسنده‌ای که قصه عجیب زندگی او را انگاشته به صحبت‌های او این نکته را می‌افزاید: همین حالا هم زندگی فرنگیس به مثابه گذشته، همراه با شجاعت و ایستادگی است.

می‌میرم اما روستایم را رها نمی‌کنم

بهانه میزبانی مشهدی‌ها از این دو بانو - یکی در مقام روایت‌گر و دیگری روایت‌نویس - معرفی و خوانش کتاب «فرنگیس» است، اثری که مفتخر به دریافت تقریظ رهبر معظم انقلاب شده است.
در ابتدای یادداشت معظم‌له آمده است؛ «بخش ناگفته و با اهمیتی از حوادث دوران دفاع را به مناسبت شرح حال این بانوی شجاع و فداکار، در این کتاب می‌توان دید. بانو فرنگیس دلاور با همان روحیّه استوار و پُرقدرت، و با زبان صادق و صمیمی یک روستایی، و با عواطف و احساسات رقیق و لطیف یک زن، با ما سخن گفته و منطقه ناشناخته و مهمّی از جغرافیای جنگ تحمیلی را با جزئیّاتش به ما نشان داده است.» اما نویسنده این اثر نیز خود در تشریح کلماتی که نگاشته، چنین توضیح می‌دهد: فرنگیس مصداقی از زنانی است که با دست خالی در تاریخ این کشور حماسه رقم زدند. شماری در تاریخ آمدند و بخشی از روایت آن جا ماندند. خاصیت زندگی ایلیاتی‌ها در دامنه ارتفاعات چغالوند ایستادگی است؛ مهم‌ترین نکته در آن پاره از زندگی فرنگیس که در دوران دفاع مقدس گذشته، مدیریت بحران بود. فرنگیس به رغم این که روستایش به دست رژیم بعث افتاده بود، در کوهستان با سختی مقاومت و کودکان را سیر می‌کرد. فتاحی با کنایه به تحریم‌های امروز، تاکید می‌کند: امروز ما باید این خاطرات را بخوانیم و ترس گرسنه ماندن را کنار بگذاریم. اما آن‌طور که او بیان می‌کند، فرنگیس به این آسانی‌ها راضی به بازگو کردن خاطرات و شادت‌هایش نمی‌شده است، خانم فتاحی مدت‌ها تلاش می‌کند تا این زن صبور و دلاور را به حرف بیاورد، این نویسنده می‌گوید: «جبار»، برادر کوچک‌تر فرنگیس، او را ترغیب به بازگو کردن خاطراتش کرد، جبار در کودکی با مین‌های چیده شده در روستا بازی می‌کرده که ناگهان مین منفجر و دستش قطع می‌شود، فرنگیس به او علاقه وافری داشت، او بود که باعث شد فرنگیس به بازگو کردن خاطراتش رضایت بدهد؛ از طرف دیگر برای فرنگیس تعریف کردم که پدرم سال‌ها در محل چشمه آوه‌زین و چغالوند برای حفظ خاک کشورش جنگیده و این گونه او با من یک دل و هم‌صدا شد. فرنگیس تصمیم گرفت خاطراتش را برای خانم فتاحی بگوید، بی‌کم‌وکاست تا این کلمات واسطه او و مردمانی باشد که مشتاق دانستن از آن روزها هستند؛ «می‌میرم اما روستایم را رها نمی‌کنم»، او محکم ایستاده و نمی‌گذارد خاطره رشادت‌های خلق شده در دامنه سرسبز آوه‌زین در میان هیاهوی زمانه از بین برود.

شهدای مدافع حرم گنجینه‌ای هستند که خاطراتشان باید ثبت شود

خانم فتاحی می‌افزاید: بسیار مشتاقم که کتابم به زبان‌های مختلف ترجمه شود تا مردم دنیا بدانند که زنان سرزمین ما چقدر شجاع و مظلوم هستند، نباید از خواندن و نوشتن بترسیم، من معتقدم قلم من به اندازه تبر فرنگیس کارساز بوده است. وی با تاکید اضافه می‌کند: شهدای مدافع حرم گنجینه‌ای هستند که خاطراتشان باید ثبت شود، ما رهبری کتاب‌خوان داریم که تاکید بر جهانی شدن این خاطرات دارند. او با اشاره به این که کتاب «فرنگیس» سال گذشته نامزد جایزه جلال شده و عنوان کتاب سال دفاع مقدس را کسب کرده است، می‌گوید: این کتاب اگر هیچ درآمدی برای من و خانم حیدرپور نداشته باشد، اما ثروت بزرگی بوده و هیچ چیز برای ما با ارزش‌تر از این نیست که رهبر انقلاب آن را مطالعه کردند و به ما لطف داشتند. در چاپ نخست، برش‌های چهار قسمتی از سنین جوانی و میان سالی فرنگیس تصویر جلد کتاب بود، در چاپ جدید تصویر فرنگیس و کوه چغالوند که محل زندگی اوست به گونه‌ای کار شده که گویا فرنگیس به استواری همان کوه ایستاده؛ فرنگیس مایل است تا در چاپ جدید عکسی با لباس سنتی جایگزین این تصویر شود.

روایت‌هایی که می‌شود از آن‌ها صدها کتاب نوشت و صدها فیلم ساخت

اما مراسم معرفی و خوانش کتاب «فرنگیس»، با حضور جمعی از مدیران فرهنگی و شهری برگزار شده و میزبان خانواده شهید مدافع حرم جواد محمدی مفرد است. در بخشی از این مراسم، معاون سیاسی امنیتی و اجتماعی استاندار خراسان رضوی پشت تریبون قرار می‌گیرد و با بیان این که در همه جای دنیا از چنین الگوهایی صدها کتاب و فیلم می‌سازند، تصریح می‌کند: نباید از این گنجینه‌ها غافل شد. وجود آن‌ها برای جامعه ما مغتنم است و باید آن‌ها را به نسل جوان‌تر معرفی کرد. وی اظهار می‌کند: این کتابی که دل رهبر عزیز ما را که یک کتابخوان حرفه‌ای است لرزانده، باید مورد توجه همگان قرار بگیرد. نوروزیان با ابراز تاسف از این که در کشور ما کتاب‌خوانی مغفول مانده، می‌گوید: اگر جامعه کتابخوان بشود، همه مشکلات قومی، قبیله‌ای و سیاسی حل خواهد شد.

جامعه نیازمند الگو گرفتن از «فرنگیس»هاست

در ادامه این همایش حجت‌الاسلام علی اکبر سبزیان، مدیرکل نهاد کتابخانه‌های عمومی خراسان رضوی به اهداف برگزاری نشست‌های خوانش و معرفی کتاب اشاره می‌کند و می‌گوید: اولین هدف معرفی کتاب مفید به جامعه است و دوم باز خوانی روایات دیده نشده از دفاع مقدس. در واقع کتاب فرنگیس برای زندگی امروز ما که ناصبور هستیم، بسیار مفید است؛ ما اهالی فرهنگ، مبلغان و روحانیون باید برای معرفی این نوع کتاب‌ها تلاش کنیم تا آسیب‌های اجتماعی کاهش یابد.

در بخش دیگر همایش، سردار نجاتی، مدیرکل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس خراسان رضوی با معرفی یک سوژه به «خانم فتاحی» (نویسنده این اثر) بیان می‌کند: در عملیات قصر شیرین، نیروهای ما دیدند که چوپانی برنو به دوش به سمت هواپیمای عراقی شلیک و آن را سرنگون کرد، از شما می‌خواهم در خصوص عشایر منطقه خودتان نیز کتابی بنویسید. در ادامه همایش جعفر مروارید، مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی نیز جلسات معرفی کتاب را مایه حیات فرهنگ دفاع مقدس برشمرد. گفتنی است؛ در حاشیه این مراسم هریک از مسئولان، بخشی از کتاب فرنگیس را برای حضار باز خوانی و با تقدیم هدایایی از نویسنده و راوی این کتاب قدردانی کردند. «احمد منصوری‌نژاد» معروف به «منصوب» یکی از نقاشان انقلابی مشهد در طول این همایش تصویر بانو «فرنگیس حیدرپور» را بر بومی نقش زد و نام فرنگیس را به صورت نمادی از تبرودستی که آن را به چنگ گرفته، برفراز این اثر نگاشت.

یادداشت

مرضیه افضلی

مدیر کارآمدی و سازندگی سازمان بسیج جامعه زنان کشور

ضرورت اتخاذ رویکردی جامع در چاره‌جویی از مشکلات زنان سرپرست خانوار

مطابق با تعاریف مرکز آمار ایران، سرپرست خانوار به فردی گفته می‌شود که وظیفه تأمین تمام یا بخش عمده‌ای از هزینه‌های خانوار و تصمیم‌گیری درباره چگونگی هزینه کردن درآمدهای خانوار را بر عهده دارد. در صورتی که در خانوار این وظیفه بر عهده زن قرار بگیرد او سرپرست خانوار خواهد بود. زنان به دلایلی از جمله طلاق، فوت، زندانی شدن، از کار افتادگی و اعتیاد همسر در جایگاه سرپرست خانوار قرار می‌گیرند هم اکنون و بنا به اعلام مسئولان امر، شمار زنان سرپرست خانوار به بیش از سه میلیون نفر رسیده است. افزایش نرخ طلاق عاملی به شمار می‌آید که طی سال‌های اخیر به افزایش آمارهای این قشر منجر شده است. البته باید این نکته را متذکر شویم که آمار ارائه شده کاملاً دقیق نیست زیرا برخی از زنان با وجود آن که تأمین هزینه‌های خانواده را بر عهده دارند؛ به علت حضور مرد در خانواده، خود را سرپرست خانوار معرفی نمی‌کنند.
از میان سه میلیون زن سرپرست خانوار، یک میلیون نفر تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و ۲۰۰ هزار نفر تحت پوشش بهزیستی هستند. بنابراین بیش از نیمی از این زنان از هیچ پوشش حمایتی برخوردار نبوده و در معرض آسیب‌های اجتماعی، اقتصادی و... متعددی قرار دارند. مشکلات زنان سرپرست خانوار دارای ابعاد فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی است اما از آن جا که سرپرست خانوار شدن به منزله بر عهده گرفتن وظیفه تأمین معاش خانواده است؛ بزرگ‌ترین مسئله این زنان پیدا کردن منبع درآمد است. همچنین با توجه به این که بسیاری از آن‌ها در طبقات پایین قرار دارند از تحصیلات و مهارت کافی برای اشتغال برخوردار نیستند و گاهی جذب مشاغل یدی با درآمد پایین می‌شوند که سلامت جسمانی آن‌ها را به مخاطره می‌اندازد و در آینده رنج جسمانی و هزینه‌های بالای درمانی را به دنبال خواهد داشت.
نخستین راهکار برای حل معضلات زنان سرپرست خانوار تأمین درآمد است. دست یابی به این مقصود نیازمند ارائه آموزشی است که به مشاغل پایدار منجر شود. رویکرد اشتغال زنان سرپرست خانوار باید از تک بعدی بودن به دور باشد و همه مقتضیات زندگی زنان سرپرست خانوار را که برخی از آن‌ها دارای همسران بیمار هستند مورد توجه قرار دهد. همچنین با توجه به این که این زنان سرپرست فرزندان کم سن خود هستند وظیفه مادری و تربیت فرزند را در فقدان پدر بر عهده دارند، اشتغال آن‌ها باید به گونه‌ای باشد که مُخل مادری کردن آن‌ها نباشد. از این منظر، بهترین نوع کسب و کار مشاغل خانگی است که از نظر ساعات کار منعطف بوده و مستلزم دور شدن از فضای خانه و فرزندان نیست.
گام دوم با هدف حل مشکلات زنان سرپرست خانوار، یک میلیون که معمولاً مورد توجه قرار نمی‌گیرد، کمک به فراموش کردن تجربه تلخی است که پشت سر گذاشته‌اند. این تجربه اعم از مرگ همسر، فروپاشی خانواده یا از کار افتادگی همسر بار روانی سنگینی را برای زنان به همراه دارد که عمدتاً افراد برای انطباق با شرایط جدید و مشکلات ناشی از آن به خدمات مشاوره‌ای نیاز دارند. علاوه بر این، فقدان همسر، زنان را با مشکلات ناشی از تربیت فرزندان مواجه می‌کند. در حالی که فقر مالی و درآمد پایین زنان سرپرست خانوار دست یابی آن‌ها به این خدمات را دشوار می‌سازد. بی توجهی به نیاز مشاوره‌ای، زنان سرپرست خانوار و فرزندان آن‌ها را به افرادی تبدیل می‌کند که مستعد دچار شدن به آسیب‌های اجتماعی هستند.
گام سوم؛ در زمینه حل معضلات زنان سرپرست خانوار تلاش برای بازگرداندن آن‌ها به زندگی خانوادگی کامل است. با توجه به این که بسیاری از زنان سرپرست خانوار در اثر طلاق در این موقعیت قرار گرفته‌اند؛ ارائه خدمات مشاوره‌ای و مددکاری اجتماعی برای تغییر نگاه این زنان و ترغیب آن‌ها به تشکیل خانواده جدید می‌تواند راهگشا باشد. تجربه‌ای که کمیته امداد امام خمینی (ره) در ذیل برنامه‌های خود قرار داده و در مواردی به موفقیت دست یافته است. البته ذکر این نکته ضروری است که خانواده‌های تازه تشکیل شده تا رسیدن به ثبات نیاز به دریافت خدمات مشاوره‌ای دارند.
گام چهارم؛ ضرورت تغییر باورهاست. با توجه به این که برخی از زنان سرپرست خانوار، با مشکلات مالی مواجه نیستند و توان اداره زندگی خود و فرزندانشان را دارند، مشکلی که با آن مواجه هستند برچسب اجتماعی منفی است که اغلب برای آن‌ها تبعاتی را رقم می‌زند. باید این باور اجتماعی که زن بیوه یا مطلقه منشأ آسیب اجتماعی هستند تغییر کند و زنانی که برای تأمین زندگی خود و فرزندان‌شان تلاش می‌کنند، مورد احترام جامعه قرار گیرند. گرچه طلاق پدیده‌ای پسندیده نیست اما گاهی طلاق تنها راهی است که پیش روی یک زن قرار دارد و در واقع نقطه شروع یک زندگی جدید است. به جای الصاق برچسب اجتماعی منفی، زنان سرپرست خانوار تا مرحله تثبیت زندگی و انطباق با شرایط جدید باید از حمایت‌های خانوادگی و اجتماعی برخوردار باشند.
به طور خلاصه برنامه‌های حمایتی از زنان سرپرست خانوار باید در چهارچوب رویکردهای جامع‌نگر و با مدنظر قرار دادن نیازهای انسانی این قشر به مرحله اجرا درآید و به دنبال ارتقای مهارت‌ها و توانمندی‌های این زنان باشد. این مهم از طریق ارائه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و خدمات مشاوره‌ای و روان‌شناختی همچون آموزش مهارت‌های زندگی، مهارت‌های ارتباطی، اجرای مشاوره‌های فردی، خانوادگی و... ممکن می‌شود.

حرف توی حرف

رفیع طلب

هدیه «فردوسی» برای «حافظ»

بیستمین روز از اولین ماه فصل شاعرانه پاییز به لطف نام و یاد حافظ شیرازی بیشتر از پیش رنگ و لعاب دلنشینی به خودش می‌گیرد. شاعری که حتی بی‌ارتباط‌ترین آدم‌ها با دنیای شعر را هم به لطف تفال زدن‌ها، با لطافت ادبیات آشنا کرده است. به همین بهانه، یک هنرمند مشهدی هم از ظن خودش یار حافظ شده و با نقاشی خط‌هایش، ارادت خود را به لسان‌الغیب نشان داده است. «رضا فردوسی» که به اذعان خودش ۳۰ سال سابقه خوشنویسی دارد پیشتر مجموعه‌ای را هم برای سعدی و گلستانش کار کرده است. مصادف شدن با این روز، بهانه‌ای شد تا گفت‌وگویی کوتاه با این هنرمند در باب آثار جدیدی که با این محوریت تولید کرده است، داشته باشیم.

وی در خصوص این اثرش به خبرنگار ما می‌گوید: حدود سه دهه است که به هنر خوشنویسی مشغول هستم، چند سال پیش مجموعه‌ای را برای گلستان سعدی و به تازگی سلسله آثاری را به نام «لسان‌الغیب» طراحی کرده‌ام که حاوی ۱۰۰ اثر خوشنویسی بارگه‌هایی از نقاشی است. این هنرمند می‌افزاید: صفر تا صد این مجموعه شامل رنگ کردن کاغذ، مهر زدن، تهذیب و... به عهده خودم است. یک برگ نیز در کنار آثارم می‌آورم و دلیلش این است که به نظرم، این برگ‌ها هر کدام از کل اوراقی که من می‌نویسم با ارزش‌تر هستند و در کنار این کلمات و این هنر، به نوعی برای مخاطب اکسیژن تولید می‌کنند و هوای هنر را برای او دلپذیرتر می‌کنند. فردوسی، ارادت ویژه‌ای به حافظ و اشعارش دارد و ادامه می‌دهد: در تمام سال‌های گذشته در کنار خوشنویسی به گرافیک و عکاسی نیز مشغول بوده‌ام اما تصمیم گرفتم قبل از این که خودرا بازنشسته کنم، بر خوشنویسی و با محوریت اشعار ادبای بزرگ ایرانی متمرکز شوم. ابیات شاعرانی چون حافظ، حُکم آب حیات است برای زبان و احوال ما. وی درباره طراحی این اثر می‌گوید: طراحی‌هایم را از قبل برنامه‌ریزی نمی‌کنم. ممکن است در بین کار ذهنم مرا به چالش بکشد و آن وقت انگار درهای نوآوری به رویم گشوده می‌شود و راهی جدید پیش پایم قرار می‌گیرد. دوست دارم آثارم حسی را در مخاطب ایجاد کنند که با شاعرانگی‌ها و ادبیات غنی ما ارتباط بگیرد. این خوب است که هنرهای مختلف به نوعی مروج همدیگر باشند.